

Et arbejderhjerter slår altid i takt

Forfatteren. Fotograf: Lea Meilandt.

ANDERS ROD THOMSEN

03.05.2026

BØGER // ANMELDELSE – Med *Arbejderhjerter 2* fuldender Carl Frode Tiller sin anmelderroste fortælling om mønsterbryderen Trond. Tillers eget liv minder på mange måder om Tronds, hvorfor begge bøger skriver sig ind i en efterhånden lang og en anelse udtæret række af autofiktive norske romaner, men værket er også et sylespidst portræt af en norsk nation, hvis største bedrift både samler og splitter i forsøget på at omfavne høj som lav.

Arbejderhjerter 2

Forfatter: Carl Frode Tiller

Oversat fra norsk af Sara Koch

Forlag: Gutkind

Udkom den 29. april 2026.

Du er, hvor du kommer fra. En devise, den nu midaldrende Trond har flygtet fra hele livet. I barndommen er han lykkeligt uvidende om det classesamfund, han vokser op i. Senere gør han, som så mange unge før ham, oprør mod selvsamme baggrund som

søn af en kommunistisk savværksarbejder og en sygeplejerske, da han bevidst bevæger sig i retning af den intellektuelle elites højere luftlag.

Trond arbejder i sine unge år som journalist og studerer litteraturvidenskab, mens han som voksen underviser i gymnasiet og arbejder i Udlændingestyrelsen. Han gifter sig med Therese, hvis opvækst i den kreative classes selvrealiserende verden adskiller sig markant fra hans egen. Sammen får de døtrene Helga og Astrid, hvis liv atter adskiller sig fra deres forældres som en del af det globaliserede og senmoderne Norge.

“Romanen tematiserer det moderne Norges skyggeside og kortlægger, hvordan den enorme rigdom har skabt en kultur af overforbrug og en følelse af, at alt kan købes for penge, bortset fra mening

I seriens første bind, *Arbejderhjerter 1*, der udkom på dansk i 2024, møder vi fortælleren, Trond, i en eksistentiel og social brydningstid. Romanen udspiller sig i samtidens Norge med skiftende spring i tid, men dog oftest tilbage til 1970'erne i en norsk industriby, Namsos, hvor det gamle classesamfund er ved at vige pladsen for en ny tidsånd.

Tiller skildrer det kollektive arbejdermiljø med den kommunistiske far, hvis arketypiske maskuline idealer præger hjemmet i den lille lejlighed. Senere får familien råd til et nyt parcelhus, en underliggende udvikling, der hele tiden er på spil i løbet af fortællingen.

Trond søger væk fra de vante rammer, men det er dog tydeligt, at han bærer rundt på en enorm indre splittelse af skam og skyld. Han vægrer sig ved sin baggrund og dyrker ambitionen om at blive til noget andet og mere. Forholdet til barndomsvennerne og forældrene fungerer både som et trygt anker, men samtidig holder de Trond fast i en identitet, han forsøger at flygte fra.

Man kan ikke tage arbejderklassen ud af drengen

Trond er en kompleks figur. I første bind ser vi de frø blive sået, som senere blomstrer, eller visner, i andet bind. Hans kamp for at finde fodfæste mellem to verdener er selve motoren i værket, hvilket i høj grad træder frem i anden del af historien. Hvor *Arbejderhjerter 1* handlede om at blive til, handler *Arbejderhjerter 2* om at leve med de valg, man har truffet.

“Jeg har overtaget, levet mig ind i og ladet mig forme af andres fortællinger, i højere grad end jeg har været klar over. For var jeg egentlig en outsider? Var jeg egentlig en underdog?” skriver Carl Frode Tiller. Efter en episode til en havefest med naboerne i kvarteret, hvor Trond, Therese og døtrene bor, går det op for fortælleren, at han måske ikke er så uskyldig i sit komplicerede forhold til sin fortid, som han går rundt og tror.

“Det ved jeg ikke, men det jeg ved er, at far og farfar betragtede sig selv som outsiders og underdogs, og at deres fortællinger ofte netop handlede om det. [...] Om den fattige dreng, der viste sig at være kløgtigere end alle andre og endte med at vinde prinsessen og det halve kongerige,” fortsætter han.

 Selv om Norge bryster sig af at være et klasseløst samfund, viser forfatteren, at classeskellene lever videre i sproget, i smagen og i følelsen af aldrig helt at passe ind

Fortællingerne fra Tronds opvækst som søn og sønnesøn af hårdtarbejdende, maskuline rollemodeller, hvis liv og virke har peget i én konstant retning mod en eksistentiel og materiel opstigelse i det norske samfund, har ikke blot været definerende for hans barndom og ungdom, men er det også i hans nutidige voksenliv flere år efter. Det store og gennemgående spørgsmål i romanen er, om Trond i virkeligheden er den, han har fået fortalt, og ikke mindst fortalt sig selv, at han er.

“[...] det slår mig, at jeg ofte har brugt den samme form som far og farfar, når jeg har tænkt på og fortalt om mig selv, men at formen egentlig ikke passer til det liv, jeg har levet og lever, som om jeg har prøvet at presse mine minder ind i en form, der er tilpasset deres minder, min virkelighed stikker ud, hvis den da overhovedet er til at se.”

Et norsk liv

Romanen er ikke bare en personlig fortælling om Trond, men et monumentalt portræt af det moderne Norges forvandling. Den fungerer som et spejl for den norske folkesjæl og landets rejse fra industrisamfund til olielevelstand. Det er fortællingen om, hvordan det norske samfund er gået fra et “vi” til et “jeg”. Trond repræsenterer en generation, der har nydt godt af velfærdsstaten, men som nu står tilbage med en følelse af tomhed midt i al materialismen.

Carl Frode Tiller fanger også den norske spænding mellem land og by. Selv om Norge bryster sig af at være et klasseløst samfund, viser forfatteren, at classeskellene lever videre i sproget, i smagen og i følelsen af aldrig helt at passe ind.

Tillers eget liv minder på mange måder om Tronds, hvorfor begge bøger skriver sig ind i en efterhånden lang og en anelse udtæret række af autofiktive norske romaner.

Et livsportræt af den norske “lykkefælde”: Trond har alt det, hans forældre drømte om, uddannelse, penge, status, men han hjemsøges af en følelse af at være en bedrager. Romanen tematiserer det moderne Norges skyggeside og kortlægger, hvordan den enorme rigdom har skabt en kultur af overforbrug og en følelse af, at alt kan købes for penge, bortset fra mening.

Arbejderhjerte 2 bærer umiskendelige autofiktive præg, som kan være svære at skelne fra forfatteren selv. Tillers eget liv minder på mange måder om Tronds, hvorfor begge bøger skriver sig ind i en efterhånden lang og en anelse udtæret række af autofiktive norske romaner. Fra Karl Ove Knausgård og Tomas Espedal til Vigdis Hjorth og Linn Ullmann.

Trods den relativt mættede genre formår Tiller dog alligevel at adskille sig fra flere af sine forfatterkolleger ved simpelthen at bruge sig selv i en større sags tjeneste. Når han skriver om Trond og hans menneskelige velfærdsodyssé på tværs af det moderne norske samfund, er det ligeledes en analogi for samtidens norske identitetshistorie og kulturelle livsførelse. *Arbejderhjerte 1* og *Arbejderhjerte 2* bliver således billedet på flere generationer af nordmænd, hvis liv og virke skildres og udtæres gennem samfundspagtenes lige dele funklende og fallerede prisme.

“[...] Der er ikke længere nogen arbejderklasse i Norge.” De vidste ikke engang, at jeg fandtes, har jeg siden tænkt flere gange. At min familie fandtes. At sådan nogle som os fandtes. Og jeg gjorde heller ikke noget for at fortælle det. Tværtimod forsøgte jeg at skjule mig. Gøre mig usynlig. Forsvinde. I hvert fald fremstå som en anden end den, jeg var.”

Men det gør der, må vi som læsere forstå. På trods af fremskridt, ligestilling og økonomisk vækst kan man ikke gøre sig fri af historien og sin sociale arv, der måske nok synes langt borte, men som aldrig er længere væk end et erindringsglimt eller en følelse af, at et arbejderhjerte altid slår i takt.

CARL FRODE

TILLER

ARBEJDERHJERTE

Anders Rod Thomsen

Arbejderhjerter 2

Carl Frode Tiller

ANDERS ROD THOMSEN

Anders Rod Thomsen skriver anmeldelser, essays, journalistiske reportager, baggrundsartikler og features for flere dagblade, aviser og kulturelle tidsskrifter. Heriblandt Weekendavisen, Føljeton, POV, Soundvenue og Kulturspind.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.

25 kr./md.